

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Urto/2/2016
Identifikačné číslo spisu:	8015000039
Dátum vydania rozhodnutia:	16.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8015000039.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci proti odsúdenej B. G. pre zločin lúpeže podľa § 142 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka a iné na neverejnom zasadnutí konanom 16. augusta 2016 v Bratislave o odvolaní prokurátora proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 6. apríla 2016, sp. zn. 4Ntc/39/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 518 ods. 4 Tr. por. rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 6. apríla 2016, sp. zn. 4Ntc/39/2015, sa zrušuje.

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“) sa

uznáva a vykoná

rozsudok Krajského súdu pre trestné veci Graz, Rakúska republika, z 15. apríla 2015, číslo: 9 Hv 27/15i, ktorým bola slovenská štátna občianka B. G., nar. XX. K. XXXX v E.Z., trvale bytom M. XX, okr. E. F., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Rakúskej republike,

uznaná vinnou, že

sčasti vo vedomej a úmyselnej spolupráci s dolu uvedenými samostatne stíhanými osobami v Grazi

A. počas dolu uvedených časov dolu uvedeným osobám sčasti násilím, sčasti hrozbou bezprostredného ohrozenia zdravia alebo života (§ 89), sčasti vzala, sčasti si vynútila cudzie hnutelné veci s úmyslom sa ich privlastnením protiprávne obohatiť, konkrétne

1. dňa 26. novembra 2014 osobe menom N. X. O. tým, že ho zvalila na zem a privlastnila si jeho peňaženku v hodnote 15,- eur vrátane cestovných lístkov v hodnote okolo 12,- eur,

2. dňa 28. novembra vo vedomej a úmyselnej spolupráci s doposiaľ neznámym páchatelom hrozila osobe menom I. R. tak, že I. R. v oblasti driekovej chrbtice priložila prsty, čím predstierala zbraň, pričom ho vyzvala, aby im dal peňaženku a oni ho potom pustia na slobodu, aby si však dával pozor, keďže má v ruke zbraň, a tak ho prinútili k vydaniu hotovosti vo výške 40,- eur a k viacerým výberom

hotovosti z bankomatu v celkovej výške 360,- eur, pričom si peniaze privlastnili a taktiež si z bytu I. R. vzali jeden notebook v hodnote 959,- eur, jeden externý pevný disk v hodnote 33,- eur, jeden mobilný telefón v hodnote 450,- eur, príbor v hodnote 20,- eur, jednu cestovnú tašku v hodnote 20,- eur, nože v hodnote 80,- eur, čistiace prostriedky v hodnote 100,- eur, jeden holiaci strojček v hodnote 100,- eur a jedny slnečné okuliare v hodnote 149,- eur a jednu škatuľu na drobné peniaze s obsahom 20,- eur, 3. dňa 3. decembra 2014 vo vedomej a úmyselnej spolupráci so samostatne stíhanými osobami L. T., G. G. a M. G. osobe menom L. D. tým, že ho spoločne zvalili na zem, držali ho a vzali mu peňaženku s hotovosťou vo výške 20,- eur,

B. dňa 28. novembra 2014 s doposiaľ neznámym páchatelom vo vedomej a úmyselnej spolupráci protiprávne väznili I. R. a to tak, že po čine, ktorý je uvedený pod bodom A.2., z vonkajšej strany uzamkli dvere bytu I. R., ktorý sa nachádza na treťom poschodí, pričom kľúč nechali z vonkajšej strany zastrčený v zámku,

C. dňa 26. novembra 2014 v rámci činu, ktorý je uvedený pod bodom A.1., utajila bezhotovostné platobné prostriedky, s ktorými nesmela nakladať, konkrétne bankomatovú kartu a kreditnú kartu osoby menom N. X. O., a to s úmyslom zabrániť tomu, aby boli použité v právnom styku, a to tak, že ich zahodila na verejnej toalete v mestskej časti Graz-Andritz,

D. dňa 7. decembra 2014 vo vedomej a úmyselnej spolupráci so samostatne stíhanou osobou menom L. T. vzala cudzie hnutelné veci v celkovej hodnote neprevyšujúcej 3.000,- eur, konkrétne peňaženku neznámej hodnoty, ako aj hotovosť vo výške 1.300,- eur a to osobe menom I. E. a s úmyslom sa privlastnením protiprávne obohatiť,

E. utajila dolu uvedené doklady, s ktorými nesmela nakladať, a to s úmyslom zabrániť tomu, aby boli oprávnenými osobami použité v právnom styku ako dôkaz o právach a skutočnostiach, ktoré dokladujú, konkrétne

1. dňa 26. novembra 2014 v rámci činu, ktorý je uvedený pod bodom A.1., vodičský preukaz, občiansky preukaz, kartičku sociálneho poistenia, jeden režijný preukaz, ako aj rôzne zákaznicke karty osoby menom N. X. O.,

2. v rámci činu, ktorý je uvedený pod bodom D. zákaznicke karty a vodičský preukaz osoby menom I. E.,

čím spáchala

v bode A. zločin lúpeže podľa § 142 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka, v bode B. prečin pozbavenia osobnej slobody podľa § 99 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka, v bode C. prečin odcudzenia bezhotovostných platobných prostriedkov podľa § 241e ods. 3 rakúskeho Trestného zákonníka, v bode D. prečin krádeže podľa § 127 rakúskeho Trestného zákonníka a v bode E. prečin utajenia dokladov podľa § 229 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka, za ktoré jej bol

uložený

podľa § 28 ods. 1, § 39 a § 142 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov.

Podľa § 48 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. sa odsúdená na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom zo 6. apríla 2016, sp. zn. 4Ntc/39/2015, podľa § 16 ods. 1 písm. b/ zákona č. 549/2011 Z. z. odmietol uznať rozsudok Krajského súdu pre trestné veci Graz z 15. apríla 2015, sp. zn. 9Hv 27/15i (ďalej tiež „rozsudok štátu pôvodu“) a vykonať trest odňatia slobody vo výmere šesť rokov, ktorý bol týmto rozsudkom uložený občanovi Slovenskej republiky B. G..

Ako vyplýva z odôvodnenia tohto rozsudku, krajský súd vychádzal z toho, že štát pôvodu sa dožaduje uznania a výkonu rozhodnutia týkajúceho sa viacerých trestných činov, spáchaných viacerými skutkami, pričom podľa názoru krajského súdu, priradenie jedného z dotknutých trestných činov (uvedeného pod bodom B. rozsudku štátu pôvodu) ku kategóriám vyplývajúcim z § 4 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z. z., ho nezbavuje povinnosti skúmať obojstrannú trestnosť pri zvyšných trestných činoch uvedených v rozhodnutí, o uznanie a výkon ktorého ide (konkrétne pod bodmi A., C., D. a E. rozsudku štátu pôvodu), a ktoré neboli štátom pôvodu v doručenom osvedčení označené priradením k jednej alebo viacerým kategóriám trestných činov uvedených v už zmienenom ustanovení.

V nadväznosti na to krajský súd dospel k záveru, že v skutkoch uvedených pod bodom A. je možné aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky vidieť trestný čin lúpeže podľa § 188 Tr. zák., v skutku uvedenom pod bodom C. by podľa právneho poriadku Slovenskej republiky bolo možné vidieť trestný čin neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 Tr. zák. a v skutku uvedenom pod bodom D. trestný čin krádeže podľa § 212 Tr. zák. Avšak skutky uvedené pod bodom E. právne posúdené justičným orgánom štátu pôvodu ako prečin utajenia dokladov podľa § 229 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka, nie sú, podľa názoru krajského súdu, trestným činom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Za takejto situácie prichádzalo podľa prvostupňového súdu do úvahy iba čiastočné uznanie predloženého rozhodnutia, ktoré je však, vychádzajúc z § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. možné len po predchádzajúcej dohode s justičným orgánom štátu pôvodu, pričom podľa § 16 ods. 1 písm. m/ spomínaného zákona je skutočnosť, že nedôjde k takejto dohode a justičný orgán štátu pôvodu nevezme osvedčenie späť, dôvodom pre odmietnutie uznania cudzieho rozhodnutia. Keďže justičný orgán štátu pôvodu na žiadosť krajského súdu o vyjadrenie k možnému čiastočnému uznaniu dotknutého rozsudku a prispôbeniu trestu v smere jeho zníženia oproti výmere obsiahnutej v rozsudku, o uznanie ktorého ide, napriek opakovanej výzve nereagoval, krajský súd z toho vyvodil, že k dohode o čiastočnom uznaní nedošlo a preto podľa § 16 ods. 1 písm. b/ zákona č. 549/2011 Z. z. odmietol predmetné rozhodnutie uznať a vykonať.

Proti tomuto rozsudku, ktorý bol príslušnej krajskej prokuratúre doručený 14. apríla 2016, podal prokurátor 28. apríla 2016 odvolanie. V jeho odôvodnení poukázal na to, že 19. apríla 2016 bolo justičným orgánom štátu pôvodu krajskému súdu doručené vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Rakúskej republiky, ktorého prílohou bolo uznesenie Krajského súdu pre trestné veci v Grazi, sp. zn. 9 Hv 27/15i, z 29. februára 2016, ktorým bolo rozhodnuté, že trest odňatia slobody vo výmere päť rokov a desať mesiacov z už uloženého trestu odňatia slobody vo výmere 6 rokov pripadá na trestné činy, u ktorých Slovenská republika prevezme výkon rozhodnutia podľa § 42b ods. 7 Spolkového zákona o právnej pomoci v trestných veciach medzi členskými krajinami Európskej únie. Z tohto dôvodu prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol o uznaní rozsudku Krajského súdu pre trestné veci v Grazi, sp. zn. 9Hv 27/15i, z 15. apríla 2015 v spojení s uznesením toho istého súdu rovnakej spisovej značky z 29. februára 2016.

Najvyšší súd preskúmal na podklade odvolania prokurátora, ktoré bolo podané oprávnenou osobou včas, zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, a po doplnení konania dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, avšak z iných, než namietaných dôvodov.

V prvom rade treba krajskému súdu prisvedčiť v tom smere, že ak justičný orgán štátu pôvodu v súlade s § 4 ods. 2 zákona č. 549/2011 Z. z. označí v osvedčení o vydaní rozhodnutia priradením k jednej alebo

k viacerým kategóriám trestných činov uvedených v odseku 3 tohto ustanovenia len niektoré z trestných činov spáchaných samostatnými skutkami, o ktorých bolo rozhodnuté rozhodnutím, o ktorého uznanie a výkon sa žiada, je súd vo vzťahu k takto neoznačeným trestným činom (skutkom) vždy povinný skúmať ich obojstrannú trestnosť.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. totiž možno rozhodnutie, ktorým bola uložená trestná sankcia spojená s odňatím slobody, v Slovenskej republike uznať a vykonať, iba ak skutok, pre ktorý bolo rozhodnutie vydané a ktorý nie je v osvedčení označený v súlade s odsekom 2, je trestným činom aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.

Týmto zákonným ustanovením bol do slovenského právneho poriadku prebratý článok 7 ods. 3 rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii v znení rámcového rozhodnutia Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (ďalej len „rámcové rozhodnutie“), ktorého slovenský preklad znie: V prípade trestných činov neuvedených v odseku 1 (§ 4 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z. z.) môže vykonávajúci štát uznať rozsudok a vykonať trest s podmienkou, že súvisia so skutkami, ktoré sú podľa práva vykonávajúceho štátu tiež trestnými činmi, bez ohľadu na znaky trestného činu alebo spôsobu opisu.

V tejto súvislosti je tiež žiaduce vo všeobecnej rovine pripomenúť, že hoci rámcové rozhodnutia nemôžu mať priamy účinok, ich záväzný charakter ukladá vnútroštátnym orgánom, najmä vnútroštátnym súdnym orgánom, povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva. Vnútroštátne súdy sú preto povinné vykladať vnútroštátne právo s čo najväčším ohľadom na znenie a účel rámcového rozhodnutia, aby sa dosiahol ním sledovaný výsledok. Táto povinnosť vnútroštátneho súdu odvolávať sa na obsah rámcového rozhodnutia pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je síce obmedzená všeobecnými zásadami práva a nemôže slúžiť ako základ na výklad *contra legem*, vyžaduje však, aby vnútroštátne súdy urobili všetko, čo je v ich právomoci (tým, že zohľadnia vnútroštátne právo ako celok a uplatnia výkladové metódy, ktoré toto právo uznáva) s cieľom zaručiť úplnú účinnosť predmetného rámcového rozhodnutia a dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s ním sledovaným účelom (pozri napr. rozsudok Súdneho dvora z 5. septembra 2012, Joao Pedro Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, body 53 až 56).

So zreteľom na uvedenú povinnosť konformného výkladu ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. treba zvýrazniť, že článok 7 ods. 3 rámcového rozhodnutia vymedzuje rozsah posudzovania obojstrannej trestnosti tak, že vyžaduje, aby príslušný orgán preskúmal, či sú predmetné skutky podľa práva vykonávajúceho štátu tiež trestnými činmi a to bez ohľadu na znaky trestného činu alebo spôsobu opisu. Z pohľadu tohto článku je teda rozhodujúca zhoda medzi základnými skutkovými okolnosťami trestného činu vyjadrenými v rozsudku štátu pôvodu na jednej strane a vymedzením trestného činu v právnom poriadku vykonávajúceho štátu na strane druhej, pričom k znakom a k opisu trestného činu treba pristupovať flexibilne. Nepochybne je to dané tým, že trestné právo hmotné nie je v rámci Európskej únie predmetom tak rozsiahlej harmonizácie, ako je tomu v iných oblastiach, a naďalej sa riadi teritorialitou trestného práva. Preto kým v niektorých prípadoch bude celkom ľahké nájsť zhodu už na normatívnej úrovni, inokedy môže byť trestný čin vo vykonávajúcom štáte vymedzený odlišne od trestného činu v štáte pôvodu s tým, že znaky oboch trestných činov nemusia byť ani rovnaké. Tiež sa môže stať, že hoci budú znaky dosť podobné, trestné činy budú v príslušných právnych poriadkoch označené rôzne a pod. Z tohto dôvodu si posúdenie obojstrannej trestnosti vyžaduje dva kroky a to: 1. prenesenie (delokalizáciu), pri ktorom sa vezmú základné znaky skutku spáchaného v štáte pôvodu, pričom tento skutok sa posudzuje, ako keby k nemu došlo vo vykonávajúcom štáte, a 2. podradenie (subsumpciu) týchto základných skutkových okolností pod ktorýkoľvek zodpovedajúci trestný čin vymedzený právnym poriadkom vykonávajúceho štátu. Rozhodujúce je teda to, či by konkrétny skutok v prípade, ak by bol spáchaný na území vykonávajúceho štátu, bol v tomto štáte sám osebe trestným činom. Treba pritom zdôrazniť slovné spojenie „sám osebe trestným činom“, keďže v rámci uznávacieho konania sa neposudzuje, či by odsúdená osoba, v prípade žeby bola trestne stíhaná, bola

tiež uznaná za vinnú a aký trest by jej bol uložený, ak by sa trestné konanie viedlo podľa predpisov vykonávajúceho štátu (pozri návrh generálneho advokáta Michala Bobeka z 28. júla 2016, Grundza, C-289/15).

Vychádzajúc z uvedeného je vo vzťahu k preskúmvanej veci potrebné uviesť, že krajský súd dospel k správneému záveru, že pokiaľ justičný orgán štátu pôvodu v osvedčení označil kategóriu trestných činov únos, obmedzovanie osobnej slobody a branie rukojemníka, toto sa týka iba konania popísaného v bode B. rozsudku štátu pôvodu, ktoré je samostatným skutkom právne posúdeným ako prečin pozbavenia osobnej slobody podľa § 99 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka. V súlade so zákonom tak pristúpil k posudzovaniu obojstrannej trestnosti ostatných skutkov, pričom ale vychádzal z nesprávneho predpokladu, že konania popísané v bodoch A., C., D. a E. predstavujú samostatné skutky.

Už z formulácie tzv. skutkovej vety v rozsudku štátu pôvodu, podľa ktorej sa odsúdená konania popísaného v bodoch C. a E.1. dopustila v rámci činu, ktorý je uvedený pod bodom A.1., a konania popísaného v bode E.2. sa dopustila v rámci činu uvedeného pod bodom D., totiž vyplýva, že nejde o samostatné skutky, ale tieto sú súčasťou skutkov popísaných v bodoch A. a D.

Konkrétne (zohľadniac aj odôvodnenie rozsudku štátu pôvodu) podstata skutku popísaného v bodoch A., C. a E.1. spočíva v tom, že odsúdená spoločne s ďalšími osobami v Grazi 26. novembra 2014 násilím vzala osobe menom N. X. O. peňaženku v hodnote 15,- eur, v ktorej boli cestovné lístky v hodnote 12,- eur, bankomatová a kreditná karta, ktoré potom zahodila, vodičský preukaz, občiansky preukaz, kartička sociálneho poistenia, režijný preukaz a rôzne zákaznícke karty, 28. novembra 2014 hrozbou bezprostredného násilia vzala osobe menom I. R. peňaženku s hotovosťou 40,- eur, prinútila ho vybrať z bankomatu hotovosť v celkovej výške 360,- eur a z bytu mu vzala veci a hotovosť uvedené v bode A.2. v celkovej hodnote 1931,- eur a napokon 3. decembra 2014 násilím vzala osobe menom L. D. peňaženku s hotovosťou 20,- eur. Takýto skutok by bol podľa slovenského Trestného zákona právne posúdený ako pokračujúci zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j/ Tr. zák. (páchanie trestného činu na viacerých osobách) spáchaný sčasti (v bode C) v jednočinnom súbehu so zločinom neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. d/ Tr. zák. (páchanie trestného činu násilím alebo hrozbou bezprostredného násilia) a (v bode A.2.) v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. d/ Tr. zákona.

Pokiaľ ide o skutok popísaný v bodoch D. a E.2., ktorého podstata spočíva v tom, že spoločne s L. T. 7. decembra 2014 v Grazi vzali osobe menom I. E. (z bundy) peňaženku, v ktorej bola hotovosť 1.300,- eur, zákaznícke karty a vodičský preukaz, tento by bol podľa slovenského Trestného zákona posúdený ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 Tr. zák.

Za všetky tieto trestné činy by pritom podľa Trestného zákona Slovenskej republiky bolo možné odsúdenej uložiť úhrnný trest odňatia slobody vo výmere sedem až dvanásť rokov a teda trvanie trestnej sankcie, ktorá bola odsúdenej uložená rozsudkom štátu pôvodu, nie je nezlučiteľné so slovenským právnym poriadkom (§ 17 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z. z.).

Z pohľadu posúdenia obojstrannej trestnosti týchto skutkov je potom nepodstatné, že tieto boli podľa právneho poriadku Rakúskej republiky v jednočinnom súbehu kvalifikované aj ako prečin utajenia dokladov podľa § 229 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka, ktorého ekvivalent slovenský Trestný zákon nepozná a to ani pokiaľ ide o jeho znaky a ani opis, keďže nejde o samostatný skutok. Ako už bolo uvedené vyššie, posudzovanie obojstrannej trestnosti sa týka vždy iba skutku (jeho podstatných okolností), a to bez ohľadu na znaky a opis trestných činov, ktoré v ňom justičné orgány štátu pôvodu a vykonávajúceho štátu podľa svojich právnych poriadkov vidia.

V tejto súvislosti sa len pre úplnosť žiada dodať, že ak by aj v peňaženkách, ktorých sa odsúdená konaním popísaným v bodoch A.1. a E.1. a v bodoch D. a E.2. zmocnila a ktoré mali poškodení pri

sebe, boli iba doklady, takéto konanie by bolo stále trestné i podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a síce ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. a prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. c/ Tr. zák.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd, na rozdiel od súdu prvého stupňa, k záveru, že skutky, u ktorých bolo v posudzovanej veci potrebné skúmať obojstrannú trestnosť, sú trestnými činmi aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, čím je daná základná podmienka pre rozhodnutie o uznaní a výkone rozsudku štátu pôvodu.

Pokiaľ ide o ďalšie podmienky pre vydanie takéhoto rozhodnutia, odvolací súd z predloženého spisového materiálu zistil, že odsúdená je štátnou občiankou Slovenskej republiky a zároveň má na jej území obvyklý pobyt, ktorým sa rozumie aj trvalý pobyt (§ 4 ods. 1 písm. a/, § 3 písm. g/ zák. č. 549/2011 Z. z.).

Proti odsúdenej nebolo pre ten istý skutok, ktorý je predmetom uznania a výkonu, právoplatne rozhodnuté slovenským súdom, pričom ani najvyšší súd nemá informáciu, aby proti odsúdenej bolo pre totožný skutok vedené konanie v inom členskom štáte, ktoré sa právoplatne skončilo odsudzujúcim rozsudkom, ktorý už bol vykonaný, v súčasnosti sa vykonáva alebo už nemôže byť vykonaný podľa právnych predpisov štátu, v ktorom bol vynesený. Odsúdená zároveň nie je vyňatá z pôsobnosti slovenských orgánov činných v trestnom konaní a súdu (§ 8 Tr. por.), podľa právneho poriadku Slovenskej republiky nie je z dôvodu nedostatku veku v čase spáchania skutku, ktorý je predmetom uznávacieho konania, trestne nezodpovedná (§ 22 Tr. zák.) a výkon rozhodnutia nie je premĺčaný, hoci na stíhanie predmetného trestného činu je daná aj právomoc slovenských orgánov (§ 4 Tr. zák.).

Z porovnania predloženého osvedčenia v znení jeho opravy justičným orgánom štátu pôvodu, ktoré bolo vyhotovené v slovenskom jazyku, s rozsudkom štátu pôvodu je ďalej zrejmé, že tieto navzájom obsahovo zodpovedajú, pričom osvedčenie je úplné. Z jeho obsahu (ale i z rozsudku) zároveň vyplýva, že odsúdená sa osobne zúčastnila konania, ktoré viedlo k vydaniu uznávaného rozhodnutia, a dĺžka výkonu trestnej sankcie, ktorá má byť vykonaná, nie je kratšia ako šesť mesiacov a nezahŕňa opatrenia týkajúce sa psychiatrickej alebo zdravotnej starostlivosti alebo iné opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, ktoré nemožno vzhľadom na právny poriadok Slovenskej republiky alebo na systém jej zdravotníctva vykonať.

Podľa lustrácií v informačných systémoch Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a podľa odpisu z registra trestov nie je odsúdená na území Slovenskej republiky aktuálne trestne stíhaná pre iné trestné činy spáchané pred jej prípadným odovzdaním a ani nemá vykonať trest odňatia slobody uložený jej za takýto trestný čin. Napokon v posudzovanej veci neprichádza (z už uvedených dôvodov) do úvahy čiastočné uznanie a výkon rozsudku štátu pôvodu a skutok, ktorého sa toto rozhodnutie týka, sa nepovažuje podľa právneho poriadku Slovenskej republiky za spáchaný v celom rozsahu ani čiastočne na území Slovenskej republiky.

Z vyhlásenia odsúdenej k jej odovzdaniu na výkon trestu odňatia slobody na Slovensko vyplýva, že s týmto nesúhlasí jednak preto, že v Rakúsku vládnu lepšie podmienky väzby a tiež preto, že tam má dve deti, s ktorými by chcela mať kontakt, a hoci obe šli k adoptívnym rodičom, v roku 2016 ju pravdepodobne navštívila.

K tomu treba v prvom rade uviesť, že odsúdená je štátnou občiankou Slovenskej republiky s obvyklým pobytom na jej území a preto jej súhlas s odovzdaním výkonu rozhodnutia sa nevyžaduje.

Pokiaľ ide o tvrdenie odsúdenej, že si chce zachovať možnosť styku s jej dvomi deťmi, najvyšší súd dodáva, že zásada vzájomného uznávania, na ktorej spočíva aj systém odovzdávania odsúdených podľa zákona č. 549/2011 Z. z., sa zakladá na vzájomnej dôvere medzi členskými štátmi Európskej únie, pokiaľ ide o skutočnosť, že ich vnútroštátne právne poriadky sú spôsobilé poskytnúť rovnocennú a

účinnú ochranu základných práv uznaných na úrovni Európskej únie, osobitne v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“). V súvislosti s priestorom slobody, bezpečnosti a spravodlivosti ukladá zásada vzájomnej dôvery každému z členských štátov, aby vychádzal z toho, že všetky ostatné členské štáty dodržia právo Európskej únie a najmä základné práva ním uznané. Z toho potom vyplýva, že vykonávajúci súdny orgán môže odmietnuť uznať a vykonať rozhodnutie, ktorým bola uložená trestná sankcia spojená s odňatím slobody, len v taxatívne vymedzených prípadoch, ktoré sú v podmienkach Slovenskej republiky uvedené v § 16 ods. 1, ods. 2 zákona č. 549/2011 Z. z. Zásady vzájomného uznávania a vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi však možno za výnimočných okolností obmedziť (prímerane pozri rozsudok Súdneho dvora z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU).

V tejto súvislosti je nutné poukázať na to, že podľa čl. 24 ods. 1, veta prvá, ods. 2, ods. 3 Charty deti majú právo na takú ochranu a starostlivosť, ktorá je potrebná pre ich blaho. Pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

Členské štáty Európskej únie, a teda aj ich súdy musia dodržiavať uvedený článok Charty týkajúci sa práv dieťaťa, keď - ako vyplýva z článku 51 ods. 1 Charty - vykonávajú právo Európskej únie, čo je práve prípad, keď justičný orgán štátu pôvodu a vykonávajúci justičný orgán uplatňujú vnútroštátne právo prijaté na vykonanie rámcového rozhodnutia. Preto ak vykonávajúci justičný orgán disponuje pri rozhodovaní o uznaní a výkone rozhodnutia relevantnými údajmi o tom, že odovzdanie odsúdeného rodiča na výkon trestu na jeho územie by mohlo viesť k takému obmedzeniu práva jeho dieťaťa na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s ním, ktoré by znamenalo popretie samotnej podstaty tohto práva, musí existenciu tohto rizika starostlivo posúdiť a to na základe objektívnych, spoľahlivých a presných informácií. Ani uznanie a výkon rozhodnutia totiž nemôže viesť k takému obmedzeniu základných práv a slobôd zaručených Chartou, ktoré nerešpektuje ich podstatu a zmysel. Uvedené vyplýva aj z bodu 13, veta prvá odôvodnenia (preambuly) rámcového rozhodnutia, podľa ktorého toto rámcové rozhodnutie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané článkom 6 Zmluvy o Európskej únii a vyjadrené Chartou, najmä jej kapitolou VI (prímerane pozri rozsudok Súdneho dvora z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU).

Zároveň ale treba zdôrazniť, že odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia bude prichádzať z tohto dôvodu do úvahy iba celkom výnimočne a to jedine vtedy, ak by odovzdanie odsúdeného na výkon sankcie spojenej s odňatím slobody do vykonávajúceho štátu predstavovalo (zohľadniac najmä skutočne realizovaný styk odsúdeného rodiča s dieťaťom v štáte pôvodu, dĺžku trvania uloženej sankcie a prípadné vyhostenie zo štátu pôvodu po jej vykonaní) také obmedzenie výkonu práv a slobôd uznaných v Charte, ktoré by so zreteľom na zásadu proporcionality nebolo nevyhnutné a súčasne by viedlo k popretiu ich podstaty a zmyslu (článok 52 ods. 1 Charty). Takéto rozhodnutie však v žiadnom prípade nesmie spôsobiť, že odsúdený ostane nepotrestaný.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd preskúmal pravdivosť tvrdení odsúdenej a v nadväznosti na to posúdil, či jej odovzdanie na výkon trestu odňatia slobody na Slovensko nie je nezlučiteľné so základným právom jej detí garantovaným článkom 24 Charty. Za týmto účelom si od justičného orgánu štátu pôvodu vyžiadal dodatočné informácie, z ktorých zistil, že odsúdená má v Rakúskej republike dve maloleté deti vo veku jeden a šesť rokov, pričom bezprostredne po ich narodení tieto boli na jej žiadosť dané na adopciu a aktuálne dostáva iba správy o tom ako sa majú a vyvíjajú bez toho, aby sa uskutočnili nejaké návštevy.

Z uvedeného je zjavné, že odovzdaním odsúdenej na výkon trestu odňatia slobody na územie Slovenskej republiky nedôjde v porovnaní s aktuálnym stavom k žiadnemu zásahu do základných práv a slobôd či už odsúdenej alebo jej detí, ktorý by bol nezlučiteľný s Chartou, a uznaniu a výkonu rozsudku štátu pôvodu tak nebráni žiadna prekážka.

Najvyšší súd preto na podklade odvolania prokurátora zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a sám rozhodol tak, že rozsudok štátu pôvodu sa uznáva a vykoná.

Súčasne rozhodol, že odsúdená bude trest odňatia slobody vykonávať v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. K tomu je potrebné uviesť, že kritériá uvedené v § 17 zákona č. 549/2011 Z. z., podľa ktorých nesmie prevzatý výrok o treste zhoršiť postavenie odsúdeného a má v čo najväčšej miere zodpovedať pôvodne uloženej trestnej sankcii, je nutné vzťahnúť aj na vonkajšiu diferenciáciu trestu uplatňovanú v Slovenskej republike (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 122/2014). Na základe podkladov, ktoré mal odvolací súd k dispozícii, však nie je možné posúdiť, ktorému stupňu strázenia podľa § 48 Trestného zákona zodpovedajú aktuálne podmienky výkonu trestu odňatia slobody odsúdenou v Rakúskej republike. Keďže ďalšie objasňovanie tejto otázky (aj vzhľadom na to, že v Rakúskej republike sa neuplatňuje vonkajšia diferenciácia trestu v takej podobe ako v Slovenskej republike) by bolo zjavne na úkor rýchlosti celého uznávacieho konania, najvyšší súd v súlade so zásadou v pochybnostiach v prospech obvineného zaradil odsúdenú na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s najmiernejším, teda minimálnym stupňom strázenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.